

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԾԱԽԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՂ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ**

ՎԵՐԼՈՒԾԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱՆՔ

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ

2017 թվականի ներդրումային գործունեության

մոնիթորինգի արդյունքները

ԵՐԵՎԱՆ 2018

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Նախաբան	4
ԲԱԺԻՆ 1. «Գազաբլոկ Արմենիա» ՓԲԸ-ի 2017 թվականի ներդրումային ծրագրի կառուցվածքը	4
ԲԱԺԻՆ 2. «Գազաբլոկ Արմենիա» ՓԲԸ-ի 2017 թվականի ներդրումային ծրագրի կատարման ցուցանիշները և ներդրումների ձևավորման աղբյուրները	8
2.1. Ներդրումային ծրագրի կատարման ցուցանիշները.....	8
2.2. Ներդրումների ձևավորման աղբյուրները.....	10
ԲԱԺԻՆ 3. «Գազաբլոկ Արմենիա» ՓԲԸ-ի 2017 թվականի ներդրումային գործունեության մոնիթորինգի արդյունքները.....	11
3.1. Գազափոխադրման համակարգ	11
3.1.1. Արտվյանի գազի ստորգետնյա պահեստարան-կայանի ընդլայնմանն ուղղված ներդրումներ.....	11
3.1.2. Գազափոխադրման համակարգի ընդլայնում	11
3.1.3. Գազափոխադրման համակարգում այլ ուղղություններով ներդրումներ.....	12
3.2. Գազաբաշխման համակարգ.....	15
3.2.1. Նոր բաժանորդների միացում	15
3.2.2. Գազաբաշխման համակարգում այլ ուղղություններով իրականացվելիք ներդրումներ.....	16
ԲԱԺԻՆ 4. Իրականացված ներդրումների ազդեցությունը սպասարկման որակի ցուցանիշների վրա	19
ԲԱԺԻՆ 5. Հետագա սակագներով փոխհատուցման ենթակա ներդրումների ծավալը	20
5.1. Փաստացի կատարված ներդրումներից նվազեցված ներդրումների ծավալը.....	20

5.2. Սակագնով փոխհատուցման ենթակա ներդրումների ծավալը	22
Ամփոփիչ մաս և եզրակացություններ	23
Հղումներ օգտագործված նյութերին.....	24

Նախաբան

Սույն վերլուծական տեղեկանքը մշակվել է ի կատարումն ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի (այսուհետև՝ հանձնաժողով) 2018 թվականի աշխատանքային ծրագրի 18-րդ կետի [Որոշում 1] և արտացոլում է «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի (այսուհետև՝ ընկերություն) 2017 թվականի գազի համալիրի վերականգնման և զարգացման ներդրումային ծրագրի մոնիթորինգի գնահատականը: Փաստաթուղթը ներառում է ներդրումային ծրագրի և փաստացի կատարված աշխատանքների համադրությունը, իրականացված ծախսերի արդյունավետության, ինչպես նաև՝ սակագնով փոխհատուցման ենթակա ներդրումների ծավալի վերլուծությունը:

Վերլուծական տեղեկանքը կազմվել է՝ հաշվի առնելով «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի 2017 թվականի գազի համալիրի վերականգնման և զարգացման ներդրումային ծրագիրը [Որոշումներ 1-3] և լիցենզավորված գործունեության վերաբերյալ ընկերության կողմից հանձնաժողով ներկայացված տեղեկատվությունը [Հաշվետվություն, Տեղեկատվություն]:

ԲԱԺԻՆ 1.

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի 2017 թվականի ներդրումային ծրագրի կառուցվածքը

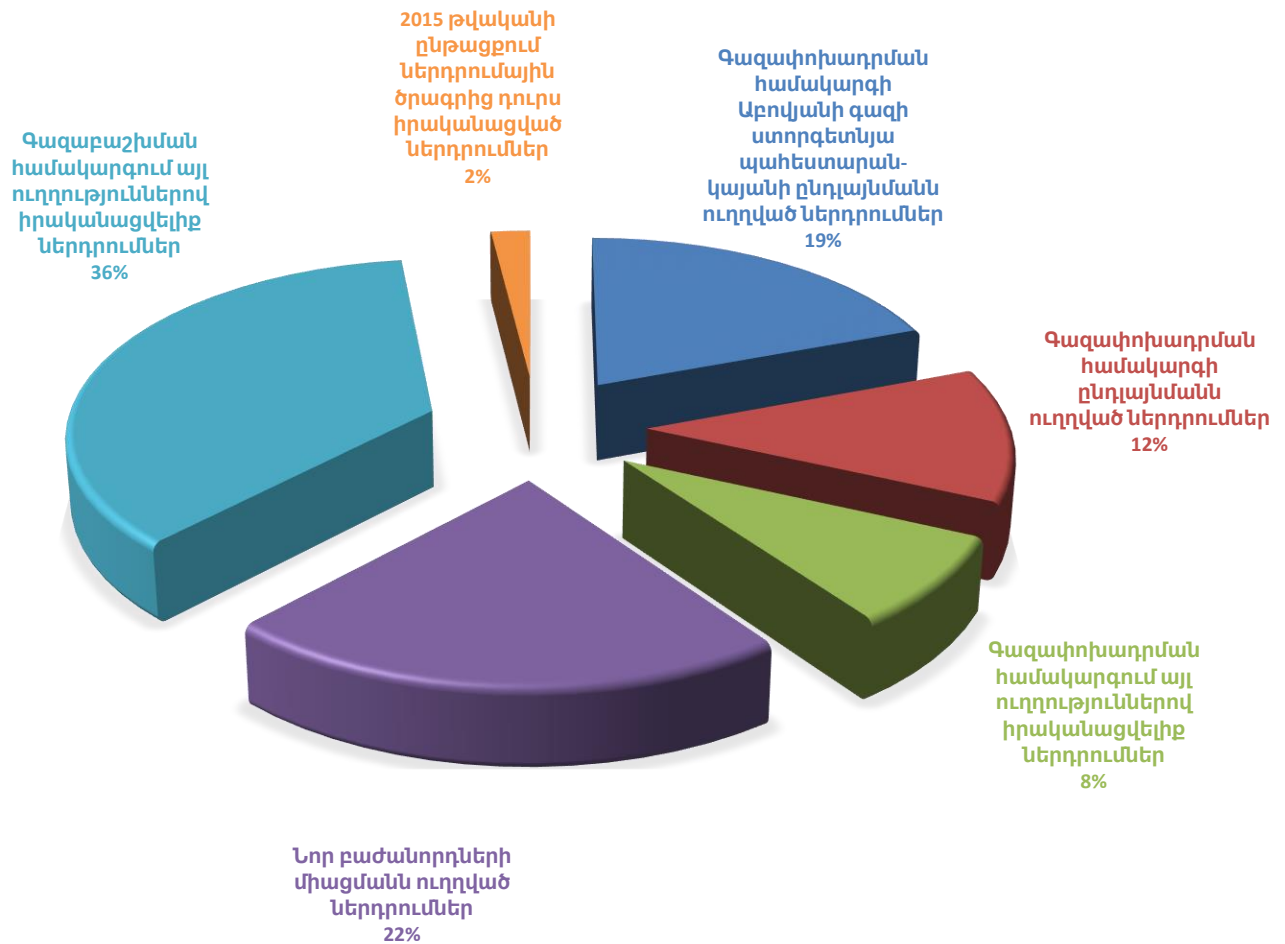
«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի 2017 թվականի տարեկան ներդրումային ծրագրի շրջանակներում նախատեսվում էր տարբեր միջոցառումներ իրականացնել գազափոխադրման և գազաբաշխման համակարգերում՝ դրանց վերակառուցման, վերազինման, նոր բաժանորդների միացման և այլ հիմնախնդիրների լուծման նպատակով: Ընկերության բնականոն գործունեության ապահովման նպատակով նախատեսվում էր նաև ներդրումներ իրականացնել տարբեր սարքավորումների, ժամանակակից տեխնիկա տեխնոլոգիաների, մեքենաների և մեխանիզմների ձեռքբերման ուղղությամբ:

Ներդրումային ծրագրով նախատեսված էր 2017 թվականի ընթացքում իրականացնել 3 937,8¹ մլն դրամի ներդրումներ, այդ թվում՝

- Աբովյանի գազի ստորգետնյա պահեստարան-կայանի (այսուհետ նաև ԳՍԴԿ) ընդլայնմանն ուղղված ներդրումներ՝ 760,3 մլն դրամ,
 - գազափոխադրման համակարգի ընդլայնմանն ուղղված ներդրումներ՝ 489,0 մլն դրամ,
 - գազափոխադրման համակարգում այլ ուղղություններով իրականացվելիք ներդրումներ՝ 326,7 մլն դրամ,
 - նոր բաժանորդների միացման ուղղությամբ ներդրումներ՝ 868,9 մլն դրամ,
 - գազաբաշխման համակարգում այլ ուղղություններով իրականացվելիք ներդրումներ՝ 1 415,3 մլն դրամ:
- այդ թվում՝ ազդանշանային սարքերի ինքնաշխատ վթարային կափույրների տեղակայման ուղղությամբ ներդրումներ՝ 363,4 մլն դրամ:
- 2015 թվականի ընթացքում ներդրումային ծրագրից դուրս իրականացված ներդրումներ՝ 77,5 մլն դրամ:

Ստորև՝ գրաֆիկ 1-ում, ներկայացված է ընկերության 2017 թվականի ներդրումային ծրագրի ծավալների բաշխումն ըստ նպատակային ուղղությունների:

¹Սույն վերլուծական տեղեկանքում նշված բոլոր գումարները չեն ներառում ԱԱՀ-ն, բացառության մարդատար ավտոմեքենաների ձեռքբերման գումարների:

Ինչպես երևում է գրաֆիկ 1-ից, Արմավիրի ԳՍԴԿ-ի ընդլայնման, վերականգնման, վերակառուցման և արդիականացման նպատակով նախատեսվում էր ներդնել 760,3 մլն դրամ, որի գերակշիռ մասը՝ 551,5 մլն դրամը, նախատեսվում էր ուղղել նոր ճնշակայանի կառուցման նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերի կազմմանը, իսկ 208,8 մլն դրամը №23 գազահորի շինարարության աշխատանքների իրականացմանը:

Գազափոխադրման համակարգի ընդլայնմանն ուղղված ներդրումների մեծ մասը, 330,4 մլն դրամը, նախատեսվում էր ուղղել վնասված մայրուղային գազատարերի վերականգնման, վերատեղադրման և փոխարինման աշխատանքներին:

Նախատեսվում էր նաև կառուցել և արդիականացնել գազաբաշխիչ կայանները, չափիչ հանգույցները և այլ ինժեներական ենթակառուցվածքներ, վերականգնել գազաբաշխիչ կայանների և չափիչ հանգույցների էներգամատակարարման համակարգերը, կառուցել, վերականգնել և արդիականացնել էլեկտրաքիմիական պաշտպանության կայանները:

Ներդրումային ծրագրի ծավալի 326,7 մլն դրամը նախատեսվում էր ներդնել գազափոխադրման համակարգում այլ ուղղություններով՝ այդ թվում նոր շենք շինությունների կառուցման, ավտոտրանսպորտային միջոցների և մեխանիզմների, ինչպես նաև հողատարածք ձեռք բերելու նպատակով: Նախատեսվում էր նաև հաշվառման համակարգի արդիականացման նպատակով ձեռքբերել սարքավորումներ, գործիքներ, իսկ հաշվառման ցուցանիշների բարելավման նպատակով ներդնել ժամանակակից տեխնիկա և տեխնոլոգիաներ: Նշված ուղղությամբ համաձայնեցված ծավալի գերակշիռ մասը՝ 227,6 մլն դրամը, նախատեսվում էր ավտոտրանսպորտային միջոցների և մեխանիզմների ձեռքբերման նպատակով:

868,9 մլն դրամը նախատեսված էր 10 200 նոր բաժանորդների մոտ գազի կենցաղային հաշվիչների և պաշտպանիչ արկղերի տեղադրման և գազաբաշխիչ ցանցի նոր գազատարերի կառուցման նպատակով:

Գազաբաշխման համակարգում նախատեսվող ներդրումների շրջանակում նախատեսվում էր 11 000 գազասպառողների մոտ ազդանշանային սարքերի և ինքնաշխատ վթարային կափույրների ձեռքբերում և տեղադրում:

Գազաբաշխման համակարգում այլ ուղղություններով նախատեսվող ներդրումների 469,9 մլն դրամը նախատեսված է ժամանակակից տեխնիկայի և տեխնոլոգիաների ներդրման նպատակով: Այս ուղղությամբ նախատեսվում էր նաև ընկերության բնականոն գործունեության ապահովման նպատակով ձեռք բերել համակարգչային և կազմակերպչական տեխնիկա, գրասենյակային գույք, մեքենա մեխանիզմներ, ԳԳՄ-ների համար հողատարածքներ, շենք, շինություններ: Այս ուղղությամբ 61,6 մլն դրամ նախատեսվում էր ներդնել Սևանա լճի մակարդակի բարձրացման հետ կապված միջոցառումների իրականացման նպատակով:

ԲԱԺԻՆ 2.

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի 2017 թվականի ներդրումային ծրագրի կատարման ցուցանիշները և ներդրումների ձևավորման աղբյուրները

2.1. Ներդրումային ծրագրի կատարման ցուցանիշները

Համաձայն «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի փաստացի իրականացված ներդրումների մասին հաշվետվության՝ ընկերությունը 2017 թվականի ընթացքում կատարել է 3 530,1 մլն դրամի կապիտալացվող աշխատանքներ, որի արդյունքում շահագործման են հանձնվել 2 455,3 մլն դրամի հիմնական միջոցներ: Մնացած 1 074,8 մլն դրամի աշխատանքները մնացել են անավարտ կամ ավարտվել են, սակայն դեռևս չեն շահագործվում:

Ստորև՝ աղյուսակ 1-ում, ներկայացված է ընկերության կողմից 2017 թվականի ընթացքում փաստացի իրականացված՝ ավարտված և հանձնաժողովի հետ համաձայնեցված ներդրումների ծավալների համեմատականը:

Աղյուսակ 1

h/h	Ներդրումային ծրագրի ուղղությունը, ենթաուղղությունը	Հանձնաժողովի հետ համաձայնեցված ներդրումների կանխատեսվող ծավալը	Փաստացի իրականացված՝ ավարտված ներդրումներ	Ծրագրի կատարման ցուցանիշը	Իրականացված ներդրումներ՝ այդ թվում շահագործման չհանձնված		
		մլն դրամ	մլն դրամ	%	2017թ. մլն դրամ	2017թ. սկզբի դրությամբ (մնացորդ) մլն դրամ	Ընդամենը մլն դրամ
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Գազափոխադրման համակարգի Աբովյանի գազի ստորգետնյա պահեստարան-կայանի ընդլայնմանն ուղղված ներդրումներ	760.3	0.0	0%	479.2	277.8	757.0
2	Գազափոխադրման համակարգի ընդլայնմանն ուղղված ներդրումներ	489.0	199.5	41%	485.3	32.0	517.3

(շարունակություն)

3	Գազափոխադրման համակարգում այլ ուղղություններով իրականացվելիք ներդրումներ	326.7	261.0	80%	259.8	1.2	261.0
4	Նոր բաժանորդների միացմանն ուղղված ներդրումներ	868.9	857.6	99%	857.6	0.0	857.6
5	Գազաբաշխման համակարգում այլ ուղղություններով իրականացվելիք ներդրումներ	1415.3	1137.2	80%	1023.4	113.8	1137.2
5.1	Ազդանշանային սարքերի և ինքնաշխատ վթարային կափույրների ձեռքբերում և տեղադրում	363.4	373.5	103%	373.5	0.0	373.5
ԸՆԴԱՄԵՆՆԸ		3860.2	2455.3	64%	3105.4	424.8	3530.1

Ինչպես երևում է Աղյուսակ 1-ից ընկերությունը ներդրումային ծրագիրը կատարել է 64%-ով: Միևնույն ժամանակ, անավարտ ներդրումները հաշվի առնելու դեպքում ներդրումային ծրագրի կատարման ցուցանիշը կկազմի 91%:

Հարկ է նշել, որ ավարտված ներդրումների ծավալում Ընկերությունը ներկայացրել է Ներդրումային ծրագրով չհամաձայնեցված 78,4 մլն դրամի ներդրումներ, որոնք վերլուծության ընթացքում հաշվի չեն առնվել:

2.2. Ներդրումների ձևավորման աղբյուրները

Ստորև՝ աղյուսակ 2-ում, ներկայացված են 2017 թվականի ընթացքում կատարված ներդրումների ձևավորման աղբյուրները:

Աղյուսակ 2

№	Ներդրումների ձևավորման աղբյուրները	Իրականացված		Շահագործման հանձնված	
		մլն դրամ	%	մլն դրամ	%
1	2	3	4	5	6
1	Նախորդ ժամանակահատվածի անավարտ աշխատանքներ	424.8	12%	123.3	3%
2	Կապալառու կազմակերպությունների միջոցով կատարված աշխատանքներից	1022.3	29%	525.0	15%
3	Տեղակայում չպահանջող հիմնական միջոցներից	801.0	23%	801.0	23%
4	Սեփական ուժերով կատարված աշխատանքներից	1282.1	36%	1006.1	29%
4.1	աշխատանքի վճարման գծով ծախսումներ	151.8		151.8	
4.2	նյութական ծախսումներ	619.0		447.9	
4.3	տեղակայման ենթակա սարքավորումներ	389.7		389.7	
4.4	նախագծային աշխատանքներ	85.4		15.8	
4.5	այլ	36.3		1.0	
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	3530.1		2455.3	

Ինչպես տեսնում ենք Աղյուսակ 2-ից, ներդրումներն իրականացվել են ինչպես կողմնակի կազմակերպությունների միջոցով, այնպես էլ՝ սեփական ուժերով: 2017 թվականի ընթացքում սեփական ուժերով կատարվել էր ընդհանուր ներդրումների 36%-ը, ինչը 2%-ով գերազանցում է 2016 թվականի ցուցանիշը:

ԲԱԺԻՆ 3.

«Գազալարոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի 2017 թվականի ներդրումային գործունեության մոնիթորինգի արդյունքները

3.1. Գազափոխադրման համակարգ

Ստորև, ըստ ուղղությունների, ներկայացված են ընկերության կողմից 2017 թվականի ընթացքում գազափոխադրման համակարգում իրականացված ներդրումների ծավալները:

3.1.1. Աբովյանի գազի ստորգետնյա պահեստարան-կայանի ընդլայնմանն ուղղված ներդրումներ

2017 թվականի ընթացքում Աբովյանի գազի ստորգետնյա պահեստարան-կայանի ընդլայնմանն ուղղությամբ նախատեսվում էր ներդնել 760,3 մլն դրամ՝ նոր ճնշակայանի նախագծման և նոր գազահորերի շինարարության նպատակով: Փաստացի իրականացվել են 757,0 մլն դրամի աշխատանքներ, որից 593,5 մլն դրամը նախագծման աշխատանքներ են, իսկ 163,5 մլն դրամը՝ նոր գազահորի շինարարական աշխատանքներ: Իրականացված ներդրումները դեռևս շահագործման չեն հանձնվել:

3.1.2. Գազափոխադրման համակարգի ընդլայնում

Գազափոխադրման համակարգի ընդլայնմանն ուղղությամբ 2017 թվականին համաձայնեցված էր 489,0 մլն դրամ՝ նոր մայրուղային գազատարերի կառուցման, նոր գազաբաշխիչ կայանների և չափիչ հանգույցների և այլ տեխնոլոգիական շինությունների կառուցման և էլեկտրաքիմիական պաշտպանության (այսուհետ՝ ԷՔՊ) կաթոդային նոր կայանքների կառուցման նպատակով: Փաստացի իրականացվել են 359,8 մլն դրամի ներդրումներ, որից շահագործման են հանձնվել՝ 42,0 մլն դրամը: Այս ուղղության.

«Նոր մայրուղային գազատարերի կառուցում» ենթաուղղությամբ համաձայնեցված էր 330,4 մլն դրամ: Փաստացի իրականացվել են 359,8 մլն դրամի ներդրումներ, որից շահագործման են հանձնվել 42,0 մլն դրամի աշխատանքներ՝

«Գավառի ԳԲԿ-ն սնող Ծա 150մմ կողմնադար-գազատարի կառուցում» ենթաուղղությամբ:

«Ղազախ-Երևան-ԳՍՊԿ գազատարի Ծա700 լուպինգի կառուցում» ենթաուղղությամբ իրականացվել են 18,9 մլն դրամի նախագծային աշխատանքներ, իսկ «Կարմիր Կամուրջ-Ալավերդի Ծա-700 գազատարի կառուցում (տեղափոխում Վրաստանի տարածքից)» ենթաուղղությամբ իրականացվել են 298,9 մլն դրամի շինարարական աշխատանքներ, որոնք շահագործման չեն հանձնվել:

Նոր գազաբաշխիչ կայանների, չափիչ հանգույցների և այլ տեխնոլոգիական շինությունների կառուցում ենթաուղղությամբ 2017 թվականին նախատեսվում էր ներդնել 155,4 մլն դրամ, որոնք ամբողջությամբ իրականացվել և շահագործման են հանձնվել:

«ԷԲՊ կաթողային նոր կայանքների կառուցում» ենթաուղղությամբ 2017 թվականին նախատեսվում էր ներդնել 3,2 մլն դրամ: Փաստացի իրականացվել են 2,1 մլն դրամի ներդրումներ, որոնք ամբողջությամբ հանձնվել են շահագործման: Արդյունքում՝ Ալավերդի քաղաքում և Դիլիջան-Վանաձոր մայրուղու Ֆիոլետովո համայնքի հատվածում կառուցվել են մեկական կայանքներ:

3.1.3. Գազափոխադրման համակարգում այլ ուղղություններով ներդրումներ

Գազափոխադրման համակարգում այլ ուղղություններով 2017 թվականին նախատեսվում էր 326,7 մլն դրամով ձեռք բերել ժամանակակից տեխնիկա և տեխնոլոգիա, օպերատորների համար տուն կառուցել, ձեռք բերել ավտոտրանսպորտային միջոցներ, մեխանիզմներ և հողատարածքներ:

Փաստացի իրականացվել և շահագործման են հանձնվել 261,0 մլն դրամի ներդրումներ:

«Ժամանակակից տեխնիկայի և տեխնոլոգիայի ներդնում» ենթաուղղությամբ նախատեսվում էր 38,1 մլն դրամի ներդրումներ իրականացնել: Փաստացի ձեռք են բերվել 2,4 մլն դրամի հիմնական միջոցներ:

«Դյուրակիր գազաանալիզատորների ձեռքբերում» ենթաուղղությամբ փաստացի ձեռք են բերվել և շահագործման հանձնվել 6 գազաանալիզատոր՝ 1,2 մլն դրամ արժեքով:

«Օրինակելի մանոմետրերի ձեռքբերում և տեղադրում» ենթաուղղությամբ փաստացի ձեռք են բերվել և շահագործման հանձնվել 5 մանոմետր՝ 1,2 մլն դրամ ընդհանուր արժեքով:

«Նոր շենքերի և շինությունների կառուցում» ենթաուղղությամբ նախատեսվում էր ներդնել 52,7 մլն դրամ՝ Այրիվանի ԳԲԿ-ի օպերատորի նոր տան կառուցման նպատակով: Կառուցման աշխատանքներն իրականացվել են 49,1 մլն դրամի աշխատանքներ, որոնք ամբողջությամբ շահագործման են հանձնվել:

«Ավտոտրանսպորտային միջոցների և մեխանիզմների ձեռքբերում» ուղղությամբ 2017 թվականին նախատեսվում էր ձեռք բերել 227,6 մլն դրամ ընդհանուր արժեքով 15 միավոր տարբեր մեքենա-մեխանիզմներ: Նախատեսված քանակով մեքենա-մեխանիզմներ ձեռք են բերվել 201,2 մլն դրամ ընդհանուր արժեքով:

«Ամբարձիչ-էքսկավատոր-հիդրավլիկ անիվավոր, 0.17մ³ շերտփի տարողությամբ, հագեցած հիդրոմուրճով և խրամուղային շերտփով կամ նմանատիպ» ձեռքբերման ուղղությամբ նախատեսված էր 44,1 մլն դրամ՝ 1 էքսկավատորի ձեռքբերման նպատակով, որը ձեռք է բերվել և շահագործման հանձնվել 35,7 մլն դրամով:

«Ամբարձիչ-էքսկավատոր-հիդրավլիկ անիվավոր 0,17մ³ շերտփի տարողությամբ, հագեցած հիդրոմուրճով և ժայռային շերտփով կամ նմանատիպ» ձեռքբերման ուղղությամբ նախատեսված էր 54,3 մլն դրամ՝ 1 էքսկավատորի ձեռքբերման նպատակով, որը փաստացի ձեռք է բերվել և շահագործման հանձնվել 45,7 մլն դրամով:

«Ցեմենտացման ագրեգատ՝ KAMAZ 43118-3067-42 մակնիշի ԼԻ-26-32 պոմպով կամ նմանատիպ» ձեռքբերման ուղղությամբ նախատեսված էր 45,0 մլն դրամ՝ 1 ագրեգատի ձեռքբերման նպատակով, որը փաստացի ձեռք է բերվել և շահագործման հանձնվել 40,8 մլն դրամով:

«Շարժական էլեկտրազոդիչ ագրեգատ» ձեռքբերման ուղղությամբ նախատեսված էր 7,9 մլն դրամ՝ 2 ագրեգատի ձեռքբերման նպատակով, որոնք փաստացի ձեռք են բերվել և շահագործման հանձնվել 7,8 մլն դրամով:

«Բեռնափար-մարդափար ավտոմեքենա՝ YAZ 390995 մակնիշի կամ նմանատիպ» ձեռքբերման ուղղությամբ նախատեսված էր 19,8 մլն դրամ՝ 3 մեքենա ձեռքբերելու նպատակով, որոնք փաստացի ձեռք են բերվել և շահագործման հանձնվել 16,3 մլն դրամով:

«Մարդատար ավտոմեքենա՝ YAZ 2206 մակնիշի կամ նմանատիպ» ձեռքբերման ուղղությամբ նախատեսված էր 13,2 մլն դրամ՝ 2 մեքենաներ ձեռքբերելու նպատակով: Վերջիններս համաձայնեցված ծավալով փաստացի ձեռք են բերվել և շահագործման հանձնվել:

«Բեռնատար ավտոմեքենա՝ YAZ 3303 մակնիշի կամ նմանատիպ» ձեռքբերման ուղղությամբ նախատեսված էր 6,6 մլն դրամ՝ 1 մեքենա ձեռքբերելու նպատակով, որը փաստացի ձեռք է բերվել և շահագործման հանձնվել 5,2 մլն դրամով:

«Բեռնատար ավտոմեքենա՝ ГАЗ-3309 մակնիշի կամ նմանատիպ» ձեռքբերման ուղղությամբ նախատեսված էր 10,3 մլն դրամ՝ 1 մեքենա ձեռքբերելու նպատակով, որը փաստացի ձեռք է բերվել և շահագործման հանձնվել 10,1 մլն դրամով:

«Մարդատար ավտոմեքենա՝ Շեվրոլե Նիվա մակնիշի կամ նմանատիպ» ձեռքբերման ուղղությամբ համաձայնեցված էր 11,8 մլն դրամ՝ 2 մարդատար մեքենա ձեռքբերելու համար, որոնք փաստացի ձեռք են բերվել և շահագործման հանձնվել:

«Հիդրավլիկ ամբարձիկ շրջապահ խողովակների համար՝ Магелан մակնիշի կամ նմանատիպ» ձեռքբերման ուղղությամբ նախատեսված էր 14,6 մլն դրամ, որը փաստացի ձեռք է բերվել և շահագործման հանձնվել համաձայնեցված ծավալով:

«Հողատարածքների ձեռքբերում» ուղղությամբ 2017 թվականին նախատեսվում էր ձեռք բերել 8,3 մլն դրամ ընդհանուր արժեքով հողատարածքներ Սյունիքի և Կոտայքի մարզերում, որոնք փաստացի ձեռք են բերվել:

«Գազափոխադրման համակարգի այլ ուղղություններով ներդրումներ» ուղղության մնացած ենթաուղղություններով 2017 թվականին ներդրումներ չեն իրականացվել:

3.2. Գազաբաշխման համակարգ

Ստորև, ըստ ուղղությունների, ներկայացված է ընկերության կողմից 2017 թվականի ընթացքում գազաբաշխման համակարգում իրականացված ներդրումների ծավալները:

3.2.1. Նոր բաժանորդների միացում

Այս նպատակով 2017 թվականին նախատեսված էր 459,2 մլն դրամ 10 200 բնական գազի կենցաղային հաշվիչների և պաշտպանիչ արկղերի ձեռքբերման և տեղադրման նպատակով և 409,7 մլն դրամ գազաբաշխիչ ցանցի նոր գազատարերի կառուցման (ցանցի ընդլայնում) նպատակով:

Փաստացի ձեռք են բերվել և տեղակայվել 10 986 գազահաշվիչներ՝ 474,6 մլն դրամ ընդհանուր արժեքով: Արդյունքում 2017 թվականի ընթացքում բնական գազի համակարգին միացել են 10 961 բաժանորդ և 2018 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ բնական գազի մատակարարման ցանցին միացված բաժանորդների ընդհանուր թիվը կազմել է 690 382:

«Գազաբաշխիչ ցանցի նոր գազատարների կառուցում» ենթաուղղությամբ փաստացի իրականացվել և շահագործման են հանձնվել ներդրումային ծրագրով համաձայնեցված 383,1 մլն դրամի ներդրումներ՝ Երևան քաղաքի Նորաշեն թաղամասի, Շիրակի մարզի Նահապետավան և Սարալանջ համայքների, Գյումրի քաղաքի Մ. Խորենացի 46/1 հասցեի բազմաբնակարան շենքի , Լոռու մարզի Վանաձոր քաղաքի «Տարոն-3» ՔՇՀ №N36, 37 բազմաբնակարան շենքերի գազիֆիկացման և Հրազդան քաղաքի ԳԲԿ-2-ից «Ջրառատ» թաղամասի ջերմոցային տնտեսությունը սնող միջին ճնշման գազատարի կառուցման նպատակով:

«Նոր կառուցվող կամ վերակառուցվող գազասպառման համակարգերը գազամատակարարման ցանցին միացման աշխատանքներ» ենթաուղղությամբ փաստացի իրականացվել և շահագործման են հանձնվել 2,1 մլն դրամ արժեքով ներդրումներ՝ թվով 4 գազատարերի կառուցման նպատակով: Վերջիններս նվազեցվել են ավարտված ներդրումների ծավալներից, քանի որ համաձայն Հանձնաժողովի 2005թ. №95Ն որոշմամբ հաստատված բնական գազի մատակարարման և օգտագործման կանոնների 10.2.1 կետի՝ առանձին բնակավայրերի գազիֆիկացման նպատակով գազամատակարարման ցանցի նախագծման, կառուցման, փորձարկման և

շահագործման համար անհրաժեշտ այլ աշխատանքներն իրականացվում են դիմող անձի միջոցների հաշվին:

3.2.2. Գազաբաշխման համակարգում այլ ուղղություններով իրականացվելիք ներդրումներ

Այս նպատակով 2017 թվականին, ժամանակակից տեխնիկայի և տեխնոլոգիաների, համակարգչային, կազմակերպչական տեխնիկայի և գույքի ձեռքբերման, ավտոտրանսպորտային միջոցների և մեխանիզմների ձեռքբերման, հողատարածքների, շենքերի, շինությունների և այլ անշարժ գույքի ձեռքբերման և Սևանա լճի ջրի մակարդակի բարձրացման հետ կապված միջոցառումների իրականացման նպատակով նախատեսվում էր իրականացնել 1 415,3 մլն դրամի ներդրումներ:

Հաշվետու տարում **«Ժամանակակից տեխնիկայի և տեխնոլոգիաների ներդրում»** ենթաուղղությամբ 2017 թվականին համաձայնեցված էր 469,9 մլն դրամ՝ ազդանշանային սարքերի և ինքնաշխատ վթարային կափույրների, չափիչ և հատուկ նշանակության սարքերի և գործիքների ձեռքբերման և կապի համակարգի սարքերի և սարքավորումների ձեռքբերման նպատակով:

Հաշվետու ժամանակահատվածում իրականացվել և շահագործման են հանձնվել 463,4 մլն դրամի ներդրումներ:

«Ազդանշանային սարքերի և ինքնաշխատ վթարային կափույրների ձեռքբերում և տեղադրում» ենթաուղղությամբ 2017 թվականին նախատեսվում էր 363,4 մլն դրամ ներդնել 12 500 ազդանշանային սարքեր և անջատիչ վթարային կափույրներ տեղակայելու ուղղությամբ:

Հաշվետու տարում նշված ենթաուղղությամբ 373,5 մլն դրամ ընդհանուր արժեքով տեղակայվել են 12 848 հատ սարքեր:

«Չափիչ և հատուկ նշանակության սարքերի և գործիքների ձեռքբերում» ուղղությամբ 2017 թվականին նախատեսվում էր ներդնել 87,8 մլն դրամ: Հաշվետու տարում ներդրվել է 72,8 մլն դրամ:

«Կապի համակարգի սարքերի և սարքավորումների ձեռքբերում» ենթաուղղությամբ 2017 թվականին նախատեսվում էր 18,7 մլն դրամ: Հաշվետու տարում նշված ենթաուղղությամբ իրականացվել և շահագործման են հանձնվել 17,1 մլն դրամի ներդրումներ, որից 8,7 մլն դրամով տեղադրվել է տեսա-կոնֆերենց կապի համակարգ (հեռուստացույցով), իսկ 8,4 մլն դրամով ձեռք է բերվել 43 հատ ցանցային անցուղի:

«Միջոցառումներ կապված Սևանա լճի ջրի մակարդակի բարձրացման հետ» ենթաուղղությամբ 2017 թվականին համաձայնեցված էր 61,6 մլն դրամ՝ Գեղարքունիքի մարզի «Ծովագյուղ» ԳԲԿ-ից մինչև Ճամբարակ քաղաք d=160մմ տրամագծով միջին ճնշման գազատարի վերատեղադրման նպատակով:

Հաշվետու ժամանակահատվածում իրականացվել և շահագործման են հանձնվել 59,7 մլն դրամի ներդրումներ:

«Ավտոտրանսպորտային միջոցների և մեխանիզմների ձեռքբերում» ուղղությամբ 2017 թվականին նախատեսվում էր ներդնել 473,7 մլն դրամ 51 մեքենա-մեխանիզմների ձեռքբերման նպատակով:

Փաստացի ձեռք են բերվել և շահագործման են հանձնվել 441,6 մլն դրամի մեքենա-մեխանիզմներ համաձայնեցված ծավալով:

«Օպերատիվ ավտոմեքենաների ձեռքբերում» ենթաուղղությամբ նախատեսվում էր 111,8 մլն դրամ ընդհանուր արժեքով ձեռք բերել օպերատիվ ավտոմեքենաներ, միկրոավտոբուս և ավտոբուս:

Թեթև մարդապար օպերատիվ ավտոմեքենաների ձեռքբերում (փոքր դասի) ենթաուղղությամբ նախատեսվում էր 76,7 մլն դրամ ընդհանուր արժեքով ձեռքբերել 13 մեքենաներ, որոնք հաշվետու տարում ձեռք են բերվել և շահագործման հանձնվել համաձայնեցված ծավալով:

«Միկրոավտոբուսների ձեռքբերում» ենթաուղղությամբ նախատեսվում էր 24,7 մլն դրամ ընդհանուր արժեքով ձեռքբերել 1 միկրոավտոբուս, որը հաշվետու տարում ձեռք է բերվել և շահագործման հանձնվել համաձայնեցված ծավալով:

«Ավտոբուսների ձեռքբերում» ենթաուղղությամբ նախատեսվում էր 10,4 մլն դրամով ձեռք բերել 1 ավտոբուս, որը հաշվետու տարում ձեռք է բերվել և շահագործման հանձնվել համաձայնեցված ծավալով:

«Վթարային բեռնապար ավտոմեքենաներ ֆուրգոն տիպի թեթև մարդապար ավտոմեքենայի բազայի վրա» ենթաուղղությամբ համաձայնեցված էր 35,0 մլն դրամ՝ 8

մեքենա ձեռքբերելու նպատակով, որոնք հաշվետու տարում ձեռք են բերվել և շահագործման հանձնվել համաձայնեցված ծավալով:

«4,5 տ բեռնափարողությամբ վթարային-վերանորոգման ավտոմեքենաներ ֆուրգոն տիպի բեռնափար ավտոմեքենայի բազայի վրա» ենթաուղղությամբ համաձայնեցված էր 199,7 մլն դրամ՝ 11 մեքենա ձեռքբերելու նպատակով: Հաշվետու տարում ձեռք են բերվել համաձայնեցված թվով ավտոմեքենաներ՝ 169,6 մլն դրամ ընդհանուր արժեքով:

«Մինչև 1,5 տ բեռնափարողությամբ բարձր անցողունակության վթարային ավտոմեքենաներ ֆուրգոն տիպի ավտոմեքենայի բազայի վրա (ՈԻԱԶ տիպի)» ենթաուղղությամբ համաձայնեցված էր 70,4 մլն դրամ՝ 13 մեքենա ձեռքբերելու նպատակով, որոնք հաշվետու տարում ձեռք են բերվել և շահագործման հանձնվել համաձայնեցված ծավալով:

«Մեկ խցիկով և ամբարձիչ մանիպուլյատորով հատուկ ավտոմեքենաների ձեռքբերում» ենթաուղղությամբ նախատեսվում էր 46,8 մլն դրամ արժեքով ձեռք բերել 2 ամբարձիչ, որոնք փաստացի ձեռք են բերվել և շահագործման հանձնվել՝ 44,8 մլն դրամով համաձայնեցված ծավալով:

«Կցորդիչի ձեռքբերում KMU(Dvina) 3200.8 տիպի ամբարձիչ ավտոմեքենայի համար» ենթաուղղությամբ նախատեսվում էր 0,3 մլն դրամ արժեքով ձեռք բերել 1 ամբարձիչ, որը փաստացի ձեռք է բերվել և շահագործման հանձնվել:

«Ավտոամբարձիչի ձեռքբերում» ենթաուղղությամբ նախատեսվում էր 9,8 մլն դրամ արժեքով ձեռք բերել 1 մեքենա, որը փաստացի ձեռք է բերվել և շահագործման հանձնվել համաձայնեցված ծավալով:

«ԳԳՄ-ների համար հողատարածքների, շենքերի, շինությունների և այլ անշարժ գույքի ձեռքբերում» ենթաուղղությամբ նախատեսվում էր 2017 թվականին 265,6 մլն դրամ ուղղել Մարտունու և Արտաշատի ԳԳՄ-ների համար վարչական շենքերի ձեռքբերմանը: Փաստացի իրականացվել և շահագործման են հանձնվել 49,4 Արտաշատ քաղաքում վարչական շենքի ձեռքբերմանն ուղղված ներդրումներ:

«Համակարգչային, կազմակերպչական տեխնիկայի և գույքի ձեռքբերում» ուղղությամբ 2017 թվականին նախատեսվում էր ներդնել 144,5 մլն դրամ՝ համակարգչային, կազմակերպչական տեխնիկայի և գրասենյակային գույքի և ավտոմատ կառավարման համակարգի ձեռքբերման նպատակով:

Փաստացի ձեռք են բերվել և շահագործման հանձնվել 123,2 մլն դրամ ընդհանուր արժեքով հիմնական միջոցներ:

«Համակարգչային և կազմակերպչական տեխնիկայի ձեռք բերում» ենթաուղղությամբ նախատեսվում էր ներդնել 87,5 մլն դրամ: Փաստացի ձեռք են բերվել և շահագործման հանձնվել 73,0 մլն դրամի հիմնական միջոցներ:

«Գրասենյակային գույքի ձեռքբերում» ենթաուղղությամբ 2017 թվականին նախատեսվում էր ներդնել 54,3 մլն դրամ: Հաշվետու տարում ձեռք են բերվել և շահագործման հանձնվել 48,2 մլն դրամի հիմնական միջոցներ:

«Չափագիտական ծառայության համար ավտոմատ կառավարման համակարգի ձեռքբերում («ACY MC - 6.4L») ենթաուղղությամբ 2017 թվականին նախատեսվում էր ներդնել 2,87 մլն դրամ: Հաշվետու տարում ձեռք են բերվել և շահագործման հանձնվել 2,0 մլն դրամի հիմնական միջոցներ:

ԲԱԺԻՆ 4.

Իրականացված ներդրումների ազդեցությունը սպասարկման որակի ցուցանիշների վրա

Ընկերության ներդրումային գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով իրականացվել է նաև սպառողների սպասարկման որակի ցուցանիշների համեմատական վերլուծություն 2016 և 2017 թվականների համար: Մասնավորապես ուսումնասիրվել են ընդհատումների միջին տևողության (SAIDI) և ընդհատումների միջին հաճախականության (քանակի) (SAIFI) ցուցանիշները: Նշված ցուցանիշները բնութագրում են մեկ բաժանորդին բաժին ընկնող անջատումների տևողությունն ու քանակը և համաշխարհային պրակտիկայում օգտագործվում են որպես հուսալիության չափորոշիչներ: Վերլուծության ընթացքում դիտարկվել են միայն այն դեպքերը, երբ ընդհատման պատճառ են հանդիսացել գազամատակարարման ցանցում առաջացած վթարները և փոխադրող ընկերությունը: Կատարված ուսումնասիրության արդյունքներով 2017 թվականի ընթացքում ընդհատումների միջին տևողության ցուցանիշը բարելավվել է միջինում 13%-ով՝ կազմելով 261,03 րոպե/բաժանորդ, իսկ ընդհատումների միջին հաճախականության(քանակը) ցուցանիշը միջինում բարելավվել է 7%-ով՝ կազմելով

0,39 ընդհատում/բաժանորդ: Ընդհատումների միջին տևողության ցուցանիշի մեծության փոփոխությունը հիմնականում պայմանավորված է գազամատակարարման ցանցում առաջացած վթարների նվազեցմամբ:

Մասնավորապես Արարատի մարզում ընդհատումների միջին տևողության ցուցանիշը նվազել է 5,8 անգամ, իսկ Սյունիքի մարզում՝ 10,4: Ընդհատումների միջին հաճախականության ցուցանիշը նվազել է համապատասխանաբար՝ 4,3 և 16,6 անգամ:

ԲԱԺԻՆ 5.

Հետագա սակագներով փոխհատուցման ենթակա ներդրումների ծավալը

5.1. Փաստացի կատարված ներդրումներից նվազեցված ներդրումների ծավալը

2017 թվականի ընթացքում ընկերության կողմից փաստացի ավարտված 2 455,3 մլն դրամի ներդրումների ծավալում առկա են ներդրումներ, որոնք ենթակա են նվազեցման ընկերության սակագնով փոխհատուցման ենթակա ներդրումների ծավալից, մասնավորապես.

1. 3,3 մլն դրամի ներդրումներ նվազեցվել են սակագնով փոխհատուցման ենթակա ներդրումների ծավալից՝ ներդրումային ծրագրով նախապես համաձայնեցված չլինելու պատճառով,
2. Համաձայն ընկերության ներկայացրած հիմնավորումների՝ աշխատանքի վարձատրության գծով 151,8 մլն դրամից ուղղակի գործարքային եղանակով վարձատրվող աշխատակիցների ուղղությամբ ընկերությունն իրականացրել է 110,6 մլն դրամի ներդրումներ: Ուստի ավարտված աշխատանքների մասով հաշվետվությամբ ներկայացված 151,3 մլն դրամ ծավալով կապիտալացված աշխատավարձի ուղղությամբ իրականացված ծախսումներից ընդունվել են միայն ուղղակի գործարքային եղանակով վարձատրվող աշխատակիցներին ուղղված 110,2 մլն դրամի աշխատավարձի ուղղությամբ ծախսումները, իսկ 41,1 մլն դրամը նվազեցվել է սակագնով փոխհատուցման ենթակա ներդրումների ծավալից:

3. Հաշվի առնելով, որ օտարված (վաճառված) և լուծարված հիմնական միջոցներն այլևս չեն մասնակցում ընկերության լիցենզավորված գործունեությանը, հիմնական միջոցի օտարման (վաճառքի) արժեքը՝ 21,9 մլն դրամ, իսկ լուծարված հիմնական միջոցների դեպքում լուծարման արդյունքում մուտքագրված նյութերի արժեքը՝ 117,7 մլն դրամ, նվազեցվել են սակագնով փոխհատուցման ենթակա ներդրումների ծավալից:
4. Իրականացվել է նաև հանձնաժողովի հետ համաձայնեցված և փաստացի իրականացված ներդրումների ծավալի համադրում: Համադրման ընթացքում նախապես համաձայնեցված ներդրումների ծավալը համեմատվել է փաստացի իրականացված ներդրումների ծավալի հետ՝ վերը նշված նվազեցումների իրականացումից հետո: Արդյունքում, հանձնաժողովի հետ նախապես համաձայնեցված ներդրումների ծավալը գերազանցվել է 0,5 մլն դրամով, որը և նվազեցվել է սակագնով փոխհատուցման ենթակա ներդրումների ծավալից:
5. 2.1 մլն դրամ Համաձայն ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի 2005 թվականի հուլիսի 8-ի №95-Ն որոշմամբ հաստատված «Բնական գազի մատակարարման և օգտագործման կանոնների» 9-րդ գլխի՝ նոր գազասպառման համակարգը գազամատակարարման ցանցին միացնելու համար դիմող անձը սահմանված կարգով վճարում է մատակարարին միացման համար անհրաժեշտ աշխատանքներին համարժեք վճար, որը ձևակերպվում է որպես հետագայում սպառվելիք բնական գազի դիմաց կանխավճար և մարվում է սպառած բնական գազի արժեքից այն նվազեցնելու միջոցով: Ուստի տվյալ ուղղությամբ իրականացված 2.1 մլն դրամ ներդրումները սակագնով կփոխհատուցվեն՝ սպառված բնական գազի արժեքից ամբողջությամբ նվազեցվելու և համապատասխան հիմնավորումները հանձնաժողով ներկայացնելու դեպքում:

5.2. Սակագնով փոխհատուցման ենթակա

ներդրումների ծավալը

Հաշվի առնելով վերլուծության արդյունքները՝ «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի կողմից 2017 թվականին փաստացի իրականացված և հետագա սակագներով փոխհատուցման ենթակա ներդրումների ծավալը ամփոփված է աղյուսակ 3-ում:

Հարկ է նշել, որ սակագնով փոխհատուցման ենթակա ներդրումների ծավալում ներառվել են նաև 2015 թվականի ընթացքում ներդրումային ծրագրից դուրս իրականացված ներդրումներ՝ 77,5 մլն դրամ ընդհանուր ծավալով, որոնք համաձայնեցվել են Որոշում 3-ով:

Աղյուսակ 3

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի 2017 թվականի ներդրումներից սակագնով փոխհատուցման ենթակա ներդրումների վերաբերյալ

1	Իրականացված ներդրումներ	3,530.1
2	Անավարտ աշխատանքներ	1,074.8
3	2017 թվականի ընթացքում ավարտված ներդրումների ծավալը	2,455.3
4	Սակագնով փոխհատուցման ենթակա ներդրումների ծավալից նվազեցված ներդրումներ, այդ թվում՝	186.6
4.1	Ներդրումային ծրագրով չհամաձայնեցված ներդրումներ	3.3
4.2	Սակագնով փոխհատուցված աշխատանքի վճարման գծով ծախսումներ	41.1
4.3	Օտարված (վաճառված) և լուծարված հիմնական միջոցներ	139.6
4.4	Համաձայնեցված ներդրումների ծավալը գերազանցող ներդրումներ	0.5
4.5	Նոր կառուցվող կամ վերակառուցվող գազասպառման համակարգերը գազամատակարարման ցանցին միացման աշխատանքներ	2.1
5	2017 թվականի ընթացքում իրականացրած ներդրումներից սակագնով փոխհատուցման ենթակա ներդրումների ծավալը	2,346.2

Ամփոփիչ մաս և եզրակացություններ

1. «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի 2017 թվականի ներդրումային ծրագիրը կատարվել է 64%-ով: Անավարտ ներդրումները հաշվի առնելու դեպքում ներդրումային ծրագրի կատարման ցուցանիշը կկազմի 91%: Ներդրումները հիմնականում ուղղվել են Գազաբաշխման համակարգին:
2. Գազամատակարարման ցանցին են միացել 10 961 նոր բաժանորդներ և գազամատակարարման ցանցին միացված բաժանորդների ընդհանուր թիվը կազմել է 690 382: Հաշվետու տարում 12 848 բաժանորդների մոտ տեղադրվել են ազդանշանային սարքեր և ինքնաշխատ վթարային կափույրներ:
3. Շահագործման հանձնված հիմնական միջոցներից ներդրումային ծրագրի շրջանակներում իրականացվել են 2 455,3 մլն դրամի ներդրումներ, որոնցից 186,6 մլն դրամի ներդրումները, ընդհանուրի 7.5%-ը, համարվել են ոչ արդյունավետ կամ լիցենզավորված գործունեությանը չմասնակցող և չեն ներառվել փոխհատուցման ենթակա ներդրումների ծավալում: Հարկ է նշել նաև, որ Ընկերությունը ներկայացրել է Ներդրումային ծրագրով չհամաձայնեցված 78,4 մլն դրամի ներդրումներ, որոնք վերլուծության ընթացքում հաշվի չեն առնվել:
4. 2016 թվականի համեմատ ընդհատումների միջին տևողության ցուցանիշը բարելավվել է միջինում 13%-ով՝ կազմելով 261,03 րոպե/բաժանորդ, իսկ ընդհատումների միջին հաճախականության(քանակը) ցուցանիշը միջինում բարելավվել է 7%-ով՝ կազմելով 0,39 ընդհատում/բաժանորդ: Ընդհատումների միջին տևողության ցուցանիշի փոփոխությունը հիմնականում պայմանավորված է գազամատակարարման ցանցում առաջացած վթարների նվազեցմամբ:

Հղումներ օգտագործված նյութերին

- Որոշում 1 - ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի 2017 թվականի դեկտեմբերի 13-ի N°540Լ որոշումը «ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի 2018 թվականի աշխատանքային ծրագիրը հաստատելու մասին».
- Որոշում 2 - ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի 2016 թվականի դեկտեմբերի 14-ի N°401Ա որոշումը «Գազպրոմ Արմենիա» փակ բաժնետիրական ընկերության 2017-2019 ներդրումային ծրագրին համաձայնություն տալու և Հայաստանի Հանրապետության հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի 2016 թվականի հունվարի 27-ի N°9Ա որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու մասին».
- Որոշում 3 – ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի 2017 թվականի դեկտեմբերի 13-ի N°547Ա որոշումը «Գազպրոմ Արմենիա» փակ բաժնետիրական ընկերության 2017 թվականի ներդրումային ծրագրի ճշգրտումներին համաձայնություն տալու մասին».
- Հաշվետվություն- «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի 2017 թվականին իրականացված փաստացի ներդրումների վերաբերյալ ընկերության 2018 թվականի մայիսի 10-ի N°01-25/1804 գրությամբ ներկայացված հաշվետվությունը.
- Տեղեկատվություն - «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի սպառողների սպասարկման որակի ցուցանիշները 2016, 2017 թվականներին
<http://psrc.am/am/sectors/gas/service-quality-indicators>